

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.10.2008
KOM(2008) 621 endelig

**KOMMISSIONENS RAPPORT FOR 2008 TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

OM GENNEMFØRELSEN AF ADFÆRDSKODEKSEN

(forelagt af Kommissionen)

KOMMISSIONENS RAPPORT FOR 2008 TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

OM GENNEMFØRELSEN AF ADFÆRDSKODEKSEN

1. INDLEDNING

I Kommissionens meddelelse af 25. maj 2005 til Europa-parlamentet og Rådet om Fællesskabets og medlemsstaternes statistikmyndigheders uafhængighed, integritet og ansvarlighed bekendtgjorde Kommissionen, at den agtede at rapportere om gennemførelsen af adfærdskodeksen for europæiske statistikker i det europæiske statistiske system (ESS) 3 år efter vedtagelsen af kodeksen.

I kølvandet på vedtagelsen af kodeksen, som blev hilst velkommen af Rådet i juni 2005, iværksatte ESS en omfattende selvevaluering i forhold til kodeksens principper og indikatorer. Resultaterne heraf blev sammenfattet i en rapport fra Eurostat, som blev forelagt Det Økonomiske og Finansielle Udvalg i maj 2006. For at supplere og uddybe selvevalueringen blev der gennemført peer-undersøgelser i de 31 nationale statistiske kontorer i EU-medlemsstaterne og EFTA-landene og i Eurostat i perioden 2006-2008. Undersøgelserne vedrørte det institutionelle miljø og formidlingspraksis, som er omfattet af princip 1-6 og 15 i kodeksen, og de enkelte statistiskmyndigheders koordinerende funktion inden for rammerne af de respektive statistiske systemer. De blev organiseret centralt af Eurostat, og der blev truffet foranstaltninger til så vidt muligt at sikre en harmoniseret tilgang, herunder harmoniserede evalueringsstandarder. Selve peer-undersøgelserne bidrog til gennemførelsen af kodeksen, idet de omfattede en brugertilfredshedsundersøgelse på nationalt plan og inddrog vigtige aktører på europæisk plan.

Denne rapport bygger hovedsageligt på resultaterne af peer-undersøgelserne og fremskridtene med gennemførelsen af forbedringer på området, der blev identificeret i selvevalueringen og peer-undersøgelserne. Blandt andre aspekter kan nævnes statistisk kvalitetssikring, revisionsaktiviteter vedrørende kvaliteten og overholdelse af EU-lovgivningen om statistikker.

Selv om kodeksen finder anvendelse på alle leverandører af europæiske statistikker, fokuserer denne rapport hovedsageligt på de nationale statistiske kontorer og Eurostats overholdelse af principperne¹. De enkelte statistiskmyndigheders forbedringstiltag, som skal sikre fuld overholdelse af kodeksen, er angivet i vedlagte dokument fra Kommissionen.

I marts 2008 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet en beslutning om oprettelse af Det Rådgivende Organ for Statistisk Styring på Europæisk Plan (ESGAB). Dette organs hovedopgave - som endnu ikke er formelt fastlagt - vil bestå af en årlig beretning om Eurostats og hele ESS's overholdelse af kodeksen.

2. ESS'S OVERHOLDELSE AF KODEKSEN: DE VIGTIGSTE RESULTATER

Sammenfatning

¹ De nationale centralbanker er fritaget for ESS-aktiviteterne om gennemførelsen af kodeksen og overvågningen heraf.

Tabel 1: Peer-undersøgelsesevaluering for alle nationale statistiske kontorer og Eurostat

Principper og indikatorer i adfærdskodeksen for de europæiske statistikker		Vurdering af resultaterne			
		Fuldt opfyldt	Stort set opfyldt	Delvis opfyldt	Ikke opfyldt
1: Faglig uafhængighed	1	15	13	3	1
	2	25	6	1	0
	3	27	4	1	0
	4	22	8	2	0
	5	22	5	3	2
	6	28	4	0	0
	7	31	1	0	0
2: Bemyndigelse til dataindsamling	1	32	0	0	0
	2	21	8	3	0
	3	26	5	0	0
3: Tilstrækkelige ressourcer	1	6	14	12	0
4: Kvalitetsforpligtelse	1	6	13	13	0
	2	8	10	13	1
	3	5	17	9	1
	4	9	9	14	0
	5	4	10	16	2
5: Statistisk fortrolighed	1	29	2	1	0
	2	28	3	1	0
	3	32	0	0	0
	4	21	8	3	0
	5	25	7	0	0
	6	30	1	0	1
6: Upartiskhed og objektivitet	1	30	2	0	0
	2	28	4	0	0
	3	24	5	3	0
	4	7	20	5	0
	5	27	4	1	0
	6	18	13	1	0
	7	26	5	1	0
15: Tilgængelighed og klarhed	1	13	17	2	0
	2	23	8	1	0
	3	16	14	2	0
	4	29	1	2	0
	5	3	20	8	1
	6	2	19	11	0
Procent		62 %	25 %	12 %	1 %

ESS's største styrker skal findes på de områder, der er omfattet af princip 2 (mandat til dataindsamling), 5 (statistisk fortrolighed) og 1 (faglige uafhængighed), som hovedsageligt vedrører de retlige rammer samt gennemførelsespolitikker og praksis. Forbedringer, der vedrører disse principper, er rettet mod specifikke politikker eller bestemmelser i de enkelte statistikmyndigheders statistiklovgivning, og omfatter ikke områder, som kræver forbedringer for hele ESS. Skønt der generelt blev rapporteret om høje standarder i forbindelse med princip 6 (upartiskhed og objektivitet), vil mange statistikmyndigheder i bestræbelserne på at sikre fuld overholdelse af dette princip, være nødt til at forbedre deres foranstaltninger til offentliggørelse af oplysninger om metoder og procedurer og til informering af befolkningen om adgang til de statistiske data forud for offentliggørelsen, også selv om denne kun gives i begrænsede tilfælde.

På trods af, at der blev konstateret fremskridt på vigtige områder inden for kvalitetsstyring og kvalitetsforbedring, efterlyser peer-undersøgelsen yderligere bestræbelser i forbindelse med princip 4 (kvalitetsforpligtelse) om

kvalitetsretningslinjer og om overvågning af proces- og produktkvalitet. Princippet kvalitetsforpligtelse er tæt forbundet med princip 3 (tilstrækkelige ressourcer), eftersom foranstaltninger til afhjælpning af denne mangel formentlig vil skulle foretages sideløbende med forbedringer af statistikmyndighedernes ressourcer. Flere statistikmyndigheder har bl.a. taget lignende skridt til forbedringer med udgangspunkt i eksisterende ESS-standarder og -værktøjer.

Efter peer-undersøgelserne kan der allerede konstateres visse markante fremskridt på områder, hvor der blev foreslået forbedringer i peer-undersøgelsesrapporterne. Disse fremskridt indgår i de resultater, der berettes om nedenfor.

De vigtigste spørgsmål vedrørende overholdelse af adfærdskodeksen for europæiske statistikker inden for ESS og god praksis, som blev identificeret hos de enkelte statistikmyndigheder er sammenfattet nedenfor under de relevante overskrifter².

Faglig uafhængighed og objektivitet

I praksis forekommer uafhængighed af politisk og anden ekstern indblanding i produktionen og formidlingen af europæiske statistikker samt objektivt valgte metoder, kilder og teknikker at være sikret i hele ESS.

Alligevel vil et stærkere retsgrundlag for den faglige uafhængighed i 13 tilfælde (indikator 1.1) og en mere udtrykkelig sikring af statistikmyndighedens objektivitet i fire lande (indikator 6.1 og 6.2) formentlig kunne øge ESS's troværdighed. Dette gælder især, men ikke udelukkende, i tilfælde, hvor statistikmyndigheden administrativt er knyttet til et politisk ministerium. I peer-undersøgelsen blev fire landes statistiklovgivning fremhævet som god praksis. Med henblik på yderligere sikring af statistikmyndighedernes objektivitet og upartiskhed blev der foreslået nedsættelse af et videnskabeligt eller metodologisk udvalg på højt plan, detaljerede metodologiske retningslinjer på baggrund af nøje definerede procedurer eller retningslinjer for faglig etik eller en national kodeks.

For seks landes vedkommende blev der anbefalet yderligere bestemmelser, som skal gøre lederen af statistikmyndigheden i stand til mere effektivt at varetage de i kodeksen definerede funktioner som vogter af den faglige uafhængighed og objektivitet (indikator 1.2–1.4). Fastsættelse af klare kriterier og betingelser i statistisklovgivningen vedrørende udnævnelse og, endnu vigtigere, afskedigelse af lederen af statistikmyndigheden blev fremsat som et eksempel på god praksis. I de fleste lande har statistikmyndigheden udviklet en politik for indsigelser i overensstemmelse med kodeksen (indikator 1.7). God praksis indebærer, at statistikmyndigheden i henhold til statistiklovgivningen udtrykkeligt er forpligtet til at reagere på eventuel kritik og misbrug af officielle statistikker.

Programmering

Gennemsigtige procedurer for den statistiske programmering, som er i overensstemmelse med kodeksen (indikator 1.5 og 11.2), gennemføres i hele ESS. 10 nationale statistiske kontorer blev opfordret til at tage skridt til fuld anvendelse af den fælles ESS-praksis på dette område, dvs. offentliggørelse af statistiske

² Kodeksens principper og indikatorer og en samlet oversigt over god praksis, som blev fremhævet i forbindelse med peer-undersøgelserne, kan ses på Eurostats websted: <http://ec.europa.eu/eurostat/quality>.

programmer og regelmæssige statusrapporter baseret på årlige og flerårige programmeringscyklusser i samråd med de vigtigste aktører.

Reducering af indberetningsbyrden og anvendelse af administrative kilder til statistiske formål

Selv om alle statistikmyndigheder har en klar retlig bemyndigelse til at indsamle oplysninger med henblik på produktion og formidling af officielle statistikker (indikator 2.1), støder nogle af dem på retlige og/eller praktiske forhindringer, som besværliggør anvendelsen af administrative registre til statistiske formål (indikator 2.2 og 9.5). Set i lyset af forhindringernes betydning for indberetningsbyrden bør der prioriteres en samlet indsats på nationalt plan med inddragelse af regeringsmyndighederne, således at disse hindringer kan fjernes. Forhandling af serviceniveauaftaler med registermyndighederne og administrationerne og opstilling af mål for øget brug af administrative data kunne indgå i en proaktiv strategi fra de nationale statistiske kontors side, som der findes bedste praksiseksempler på i ESS.

Eksempler på god praksis for at undgå dobbelt dataindsamling kan findes i flere lande, hvor dem, der udarbejder statistikker, udtrykkeligt i statistiklovgivningen er forpligtet til så vidt muligt at anvende administrative data. Hvis man går et skridt længere og udtrykkelig involverer de nationale statistiske kontorer i oprettelsen og udviklingen af de potentielle administrative registre til statistiske formål, ville det bidrage yderligere, ikke blot til øget anvendelse (indikator 10.4), men også til kvalitetsforbedring af statistikker, som er baseret på administrative kilder (indikator 8.1), hvilket er et stadigt hyppigere problem ved europæisk statistik.

På lignende måde kan indførelse og øget brug af elektroniske og internetbaserede indberetningssystemer, hvor dette endnu ikke er (fuldt) muligt (i ca. halvdelen af alle nationale statistiske kontorer), reducere indberetningsbyrden (indikator 9.1) yderligere og vende virksomhedernes faldende svarprocent (indikator 9.3). Mange statistikmyndigheder tager skridt til aktivt at måle og styre indberetningsbyrden (princip 9). I 8 nationale statistiske kontorer blev der i peer-undersøgelsen fundet god praksis for forbedring af svarprocenten på statistiske undersøgelser.

Statistisk fortrolighed

Peer-undersøgelsen bekræftede, at der i hele ESS anvendes de højeste standarder for beskyttelse af den statistiske fortrolighed; disse standarder er fastsat i statistiklovgivningen og gennemføres via interne procedurer, teknikker og fysiske sikkerhedstiltag, hvoraf nogle dog stadig bør skærpes i 13 nationale statistiske kontorer for fuldt ud at overholde alle kodeksens indikatorer 5.1-5.5. I de få lande, hvor selve statistiklovgivningen giver mulighed for undtagelser fra princippet om absolut statistisk fortrolighed, vil dette måske skulle genovervejes.

Kvalitetsstyring

Kvalitetsstyring skal ses som en omfattende, langsigtet og systematisk tilgang, hvor input, processer og produkter forbedres løbende. Ifølge peer-undersøgelsesrapporterne skal ESS bestræbe sig yderligere på at forbedre overholdelsen af kodeksen i forbindelse med sin forpligtelse i forhold til de principper, der er fastsat i ESS-kvalitetserklæringen, og gennemførelsen af disse. Flere statistikmyndigheder har bekendtgjort, at de vil tage skridt til at indføre en kvalitetsstyringspolitik for hele det statistiske kontor (nogle har allerede indført tilgange til total kvalitetsstyring), og 12 vil udbygge deres kvalitetsretningslinjer yderligere. For at støtte sådanne tilgange driver Eurostat en offentligt tilgængelig

database om god praksis, som er en central referencekilde for ESS-kvalitetsstyring, og fremmer kvalitetsforbedrende aktiviteter på EU-plan.

En analyse af rapporterne afslørede, at holdene bag dem anvendte et temmelig uensartet grundlag til vurdering af kodeksens princip 4 (kvalitetsforpligtelse), og at fortolkningen af dette princip ikke altid var enkel og tydelig. Derfor er der nedenfor taget højde for supplerende oplysninger om kvalitetssikringsaktiviteter, som statistikmyndighederne har leveret. Peer-undersøgelsen fremhævede god kvalitetsstyringspraksis hos 9 statistikmyndigheder, bl.a. en systematisk kvalitetsstyringspolitik, et omfattende sæt redskaber til gennemførelse heraf og en kvalitetsrevision, der omfatter de vigtigste brugere. 2 nationale statistiske kontorer har omstruktureret deres statistiske systemer, ikke mindst for at forbedre statistik kvaliteten.

Produktkvalitet

Nøjagtighed, aktualitet og sammenlignelighed er prioriteret i ESS. Der forekommer især kvalitetsproblemer ved statistikker, som er indsamlet på grundlag af gentlemanaftaler. Alle statistikmyndigheder rapporterer om kvaliteten af europæiske statistikker for så vidt EU-lovgivningen foreskriver dette, og inden for de næste tre år agter nogle at udvide deres kvalitetsrapportering til at omfatte al statistikproduktion. Øgede bestræbelser på dette område vil nødvendigvis skulle kombineres med relevant uddannelse af personalet, hvilket indtil videre sker hos halvdelen af statistikmyndighederne. Hertil kommer behovet for aktiv opfølgning på visse tilfælde af manglende overholdelse af EU-lovgivningen om statistik (indikator 4.1 og 15.6 samt princip 12, 13 og 14).

Langt de fleste europæiske statistikker er baseret på EU-lovgivning, og hyppigheden heraf er fastlagt af lovgiverne. Der tages også højde for brugernes krav i forbindelse med Eurostats regelmæssige høringer med Kommissionens tjenestegrene og screeninger, ligesom CEIES og det nyligt oprettede Europæiske Statistiske Rådgivende Udvalg (indikator 13.3) også inddrages.

Proceskvalitet

Procesorienterede kvalitetssikringsaktiviteter, der omfatter overvågning af kvalitetsindikatorer, kvalitetsrevisioner eller selvevalueringer, anvendes endnu ikke systematisk i hele ESS, selv om de fleste statistikmyndigheder har lanceret relevante ordninger. De berettede, at de anvender en eller flere af disse aktiviteter i forbindelse med de fleste eller alle statistiske processer, som hovedsageligt omfatter alle faser i produktionsprocesserne (i visse tilfælde med undtagelse af planlægningen og undersøgelsens udformning). Øget anvendelse af ekstern ekspertise i gennemgangsprocessen blev anbefalet. I undersøgelsen blev strømliningen af produktionsprocessen gennem centralt udarbejdede fælles redskaber og metoder, herunder et system til justering af sæsonudsving, fremhævet som god praksis i 5 nationale statistiske kontorer. Desuden blev samarbejdet med andre offentlige institutioner og forskere fremhævet (indikator 4.2, 4.3 og 4.5 og princip 7 og 8).

Dialog mellem bruger og producent

En proaktiv dialog med brugerne er en af hjørnestenene i kodeksen. Derfor gennemførte de nationale statistiske kontorer og Eurostat som led i peer-undersøgelsen en brugertilfredshedsundersøgelse for at registrere de vigtigste brugernes meninger om europæiske statistikker og statistikmyndighedernes ydelser. Flere statistikmyndigheder gennemfører regelmæssigt

brugertilfredshedsundersøgelser, og nogle udarbejder et brugertilfredsindex. De fleste statistikmyndigheder angiver, at de samarbejder med forskere for at forbedre deres metodologi. Derudover indgår formelle høringer af brugerne i statistikmyndighedernes programmering og prioriteringsstrategier (indikator 4.3, 7.7, 11.1 og 11.3).

Upartiskhed og formidlingspraksis

Tilgængelighed og adgang til mikrodata

Næsten alle statistiske produkter er tilgængelige på internettet, og der kan peges på mange eksempler på god praksis i hele ESS (indikator 15.1 og 15.2), herunder en god servicekultur, brugervenlige websteder med omfattende metadata og data fra andre producenter samt initiativer, som skal fremme den statistiske forståelse, som er fremhævet i 16 peer-undersøgelsesrapporter. Alligevel investerer adskillige statistikmyndigheder i en yderligere forbedring af deres kommunikationskanaler, spændende fra almindelige moderniseringstiltag til avancerede applikationer.

I ESS har forskere en lang række muligheder for at få adgang til mikrodata i form af filer til offentlig anvendelse, de facto anonymiserede data og lokal adgang eller fjernadgang til faciliteter, som er underlagt retlige bestemmelser og protokoller (indikator 15.4). På dette område blev der fundet eksempler på god praksis i 8 nationale statistiske kontorer.

Upartiskhed

Næsten alle statistikmyndigheder skærper deres faglige profil ved at udsende publikationer, som klart angiver den pågældende statistikmyndighed som kilde, og som er af ren statistisk art. Dette suppleres af en politik om at kommentere statistiske spørgsmål offentligt (indikator 1.6) og ved kun at fremsætte objektive, upartiske erklæringer på pressekonferencer (indikator 6.7). Der blev anbefalet yderligere skridt til at sikre en klarere afgrænsning af alle officielle statistikker, herunder indførelse af et særligt logo, som skal gengives i alle nationale statistiske kontorer publikationer i overensstemmelse med den fælles praksis i ESS.

Blandt de punkter, som skal sikre brugerne lige adgang til europæiske statistikker og således yde et væsentligt bidrag til ESS's troværdighed, er:

- Ingen og i visse tilfælde endda lovmæssigt forbud mod ministeriel adgang til statistiske publikationer forud for offentliggørelsen og i andre tilfælde en sådan adgang, som er strengt begrænset, kontrolleret og meddelt offentligheden (indikator 6.6). De undtagelser, der gives, varierer statistikmyndighederne imellem, afhængigt af statistisk område, målgrupper og tidspunkt, hvilket giver basis for at arbejde hen imod en harmoniseret ESS-strategi. I peer-undersøgelsen blev der nævnt eksempler på god praksis i 3 nationale statistikkontorer, herunder ingen tildeling af data forud for offentliggørelsen og indførelse af regler for forbud mod adgang til data efter offentliggørelsen og for håndtering af lækager.
- Indførelse af en kalender med offentliggørelsesdatoer for de vigtigste statistiske produkter i alle nationale statistikkontorer (indikator 6.5); i flere nationale statistikkontorer og Eurostat kunne denne dækning dog eventuelt udvides til flere produkter. Offentliggørelsestidspunkterne vil kunne harmoniseres yderligere.
- Gennemsigtig og lige adgang til skræddersyede analyser, som udarbejdes af statistikmyndighederne, dog med den undtagelse, at privilegerede (institutionelle)

brugerne i flere lande, nogle gange som følge af retlige bestemmelser, ikke behøver at betale for dem (indikator 15.3).

Metadata

Statistikmyndigheder i hele ESS udgiver europæiske statistikker med omfattende metadata, og i mange lande på engelsk foruden det nationale sprog. Mens det altid vil være muligt og nødvendigt i dialog med brugerne at udvikle og forbedre metadataene yderligere, blev der i 13 peer-undersøgelser fundet særligt behov for standardisering og/eller udvidelse af dataenes anvendelsesområde (indikator 6.4, 15.5 og 15.6).

Et særligt - og sjældent - aspekt i statistikmyndighedernes revisionspolitik er, at næsten alle korrigerer og offentliggør fejl, selv om det i flere tilfælde ville være hensigtsmæssigt med mere en formaliseret tilgang (indikator 6.3).

Ressourcer og effektivitet

Selv om mange nationale statistiske kontorer de seneste år har omstruktureret deres produktionssystemer for at overkomme budget- og personalenedskæringer, blev det rapporteret, at den fortsatte ressourcemangel udgør en trussel mod opfyldelsen af kravene til europæiske statistikker i flere lande (princip 3). 9 peer-undersøgelser fremhævede eksemplariske ressourcepolitikker, der omfatter udvikling af menneskelige ressourcer, karriereplanlægning for personalet eller omkostningsbaseret overvågning og planlægning.

Menneskelig kapital er de statistiske kontorets vigtigste aktiv. Forholdsmæssigt lave lønninger i nogle lande resulterer i høj personaleomsætning og stiller deres nationale statistiske kontor i en ufordelagtig situation, når de skal konkurrere om højt uddannet personale på det nationale arbejdsmarked. Nogle nationale statistiske kontorer beretter om en generel mangel på kvalificeret personale eller ufleksible rekrutteringsprocedurer, hvilket gør det vanskeligt at få ledige stillinger besat.

I nogle få lande anses forbedringer af it-infrastrukturen for at være nødvendig. I selvevalueringen fra 2005 peger næsten alle nationale statistiske kontorer på manglende it-ressourcer - kombineret med it-specialistmangel - som de vigtigste hindringer for øget anvendelse af teknologi til yderligere automatisering af bearbejdningen af statistiske oplysninger. Hvis disse mangler ikke afhjælpes, kan det afskære de nationale statistiske kontorer fra det teknologiske fremskridt og fra de dermed forbundne effektivitetsforbedringer, hvilket ville forhindre dem i at løse problemet og i stedet bidrage til en potentiel digital kløft inden for ESS på længere sigt.

Nogle lande angav manglende finansielle ressourcer som et stort problem, ligesom en høj andel af udliciteret arbejde blev betegnet som en potentiel hindring for mere langfristede investeringer.

Der vil blive lanceret flere ESS-initiativer for at skabe en bedre balance mellem efterspørgslen efter europæiske statistikker og omkostningerne hertil. De eksisterende tilgange til analyse af konsekvenserne af ny statistiklovgivning, forslag om forenkling af lovgivningen og undersøgelser, der skal afdække negative prioriteringer, understøttes af nye aktiviteter. De omfatter en vurdering af de omkostninger, der er forbundet med gennemførelsen af størstedelen af EU-lovgivningen om statistikker og af fordele/meritter, innovative partnerskabsmodeller inden for ESS for at forbedre systemets effektivitet og en intensiveret dialog med

brugerne, bl.a. om fremtidige prioriteringer og inddragelse af Det Europæiske Statistiske Rådgivende Udvalg (indikator 3.2-3.4).

Koordinering af det statistiske system

Koordineringen af det nationale statistiske system er et problem i næsten alle lande, selv om bidragene fra andre nationale dataproducenter til de officielle nationale statistikker eller europæiske statistikker ofte kan være meget små.

En udvidelse af kodeksen til at omfatte producenter af europæiske statistikker ud over de nationale statistiske kontorer og en vurdering af kodeksens gennemførelse kan ikke ske efter det samme mønster i hele ESS. Når det er relevant, er de nationale strategier tæt knyttet til de nationale statistiske kontorers koordinerende funktion i systemet. De varierer fra imponerende fremskridt til mere begrænsede aktiviteter, bl.a. afhængigt af det nationale statistiske kontors evne og juridiske beføjelser til at tage kontakt til nationale producenter af EU-statistikker.

Peer-analysen af de nationale statistiske kontorers koordinerende rolle og de nationale statistiske kontorers rapporter om andre vigtige aktørers (undtagen nationalbankerne) overholdelse, afslørede visse mønstre, som fremmede de nationale systemers overholdelse af kodeksen.

- I mere decentraliserede statistiske systemer, og hvor der produceres andre nationale data af ministerierne/de politiske departementer, spiller det en vigtig rolle for overholdelsen af kodeksen, i hvilket omfang disse udtrykkeligt er omfattet af statistiklovgivningen og bundet af de samme krav med hensyn til faglig uafhængighed, objektivitet, upartiskhed osv.
- Der skal sikres en klar afgrænsning og adskillelse af statistikkernes funktion, afhængigt af om de skal anvendes til administrative opgaver eller politikudformning. Som en forudsætning herfor skal anvendelsesområdet for de nationale officielle statistikker og de involverede parter være klart definerede ved lov og/eller gennem et integreret statistikprogram.
- Dette kunne eventuelt udgøre kernen i et officielt netværk af statistikere i landet, som koordineres og drives af det nationale statistikkontor. I de fleste lande understøttes disse opgaver af et statistisk råd eller udvalg, og i nogle er den koordinerende funktion defineret i statistiklovgivningen. God praksis omfatter: a) en national charter eller kodeks, b) et fælles uddannelsesprogram, c) en fælles rekrutteringsprocedure, d) deling af ressourcer til metodologiarbejde, it osv. og e) et fælles logo og/eller fælles plan for offentliggørelse til fremme af koordineret formidling af officielle statistikker til f) en fælles formidlingsplatform.

I peer-undersøgelsen fremhævedes god praksis for forbedring af koordinationen af de nationale statistiksystemer i fem lande.

Eurostats koordinerende rolle har mange facetter, som omfatter koordination i Kommissionen, med ESS og det internationale samfund og med Den Europæiske Centralbank. En styrkelse af både de nationale statistiske kontorers og Eurostats koordinerende rolle foreslås i det nye udkast til en forordning om europæiske statistikker.

3. KONKLUSIONER OG NÆSTE SKRIDT

Erfaringerne fra ESS's foreløbige indsats for gennemførelse af kodeksen viser, at den selvregulerende tilgang er velfungerende: Overholdelsesgraden, som samlet set er høj, suppleres af dynamiske fremskridt med hensyn til forbedringer. Alligevel er fuld overholdelse af kodeksen stadig en udfordring for praktisk talt alle nationale statistiske kontorer og Eurostat. Eftersom alle lande har meget specifikke nationale statistiske systemer og forhold, bør vurderinger af kodeksoverholdelse ikke anvendes til at lave ranglister over landene, men til at videreudvikle statistiske systemer på nationalt og europæisk plan.

I statistiske systemer, hvor de institutionelle rammer endnu mangler at blive bragt i overensstemmelse med kodeksen, f.eks. gennem supplerende sikring af den faglige uafhængighed, og hvor ressourcerne blev anset for at være utilstrækkelige, opfordres regeringsmyndighederne til at styre den nødvendige udvikling. Der kan ventes yderligere skridt med ESGAB som primus motor.

Desuden kan regeringsmyndighederne støtte de nationale statistiske kontorer gennem proaktivt samarbejde med ejere af administrative data, som anses for at være uundværlige med henblik på at optimere anvendelsen af de administrative kilder til statistiske formål.

ESS vil bidrage til at investere i gennemførelsen af ESS-kvalitetsstyringsredskaber og -retningslinjer, eftersom dette er et område, hvor der er behov for forbedringer i hele ESS. Indsatsen for yderligere harmoniserede kvalitetsstyringsrammer i hele ESS vil omfatte en gennemgang af anbefalingerne vedrørende gennemførelsen af ESS-kvalitetserklæringen fra 2001, som blev vedtaget af Udvalget for det Statistiske Program, og en ajourføring af ESS-kvalitetsretningslinjerne set i lyset af erfaringerne med kvalitetsprincipperne i peer-undersøgelsesprocessen.

Et øget samarbejdet med Den Europæiske Centralbank og ESCB anses for at være afgørende for at sikre produkter af høj kvalitet og fremskridt for de største ESS-udfordringer, herunder prioritering og reducere af indberetningsbyrden. Overholdelse af de statistiske principper, som kodificeres i den kommende forordning om europæiske statistikker og den kommende ændrede forordning om Den Europæiske Centralbanks indsamling af statistiske oplysninger, vil lette dette samarbejde.

Der er også behov for fortsatte bestræbelser på at sikre på, at principperne også overholdes af andre statistiskmyndigheder, som er involveret i produktionen og formidlingen af europæisk statistik. De første erfaringer fra indsatsen med at øge kodeksens gennemførelse på nationalt plan understreger vigtigheden af, at de nationale kontorer og Eurostat har en stærk koordinerende funktion i henholdsvis det nationale system og Europa-Kommissionen.

Eurostats overvågning af gennemførelsen af kodeksen anses på baggrund af peer-undersøgelser udført i perioden 2006-2008 og landespecifikke rapporter for at være effektiv og afbalanceret.

Der forventes en ny runde af peer-undersøgelser inden for de næste 5 år, afhængigt af, hvilke råd Det Rådgivende Organ for Statistisk Styring på Europæisk Plan giver navnlig med hensyn til omfanget og cost-benefitovervejelser.

Visse justeringer af de enkelte indikatorer i kodeksen vil blive overvejet på baggrund af erfaringer fra kodeksen som vurderingsgrundlag.